

Warszawa, 28/03/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-584352-IV/08/MN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan dr Marek Sawicki
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze

W związku z napływającymi do Rzecznika Praw Obywatelskich skargami wnioskodawców dotyczącymi ograniczania swobody działalności gospodarczej w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U.03.178.1749 z późn. zm), Rzecznik Praw Obywatelskich chciałby zwrócić uwagę Pana Ministra na następujące zagadnienie.

W treści wniosków do Rzecznika Praw Obywatelskich przedsiębiorcy geodezyjni zrzeszeni w Prywatnym Wykonawstwie Urzędzeniowo - Rolnym podnoszą iż przepis art. 3 ust. 4 w/w ustawy narusza gwarantowaną przez Konstytucję wolność działalności gospodarczej wskutek pozbawienia podmiotów prywatnych wykonawstwa urzędzeniowo - rolnego dostępu do prac scaleniuowo - wymiennych. Zgodnie z tym przepisem, prace scaleniuowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych przekazanych mu na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.) lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań. Zdaniem wnioskodawców, taki zapis ustawy ma charakter dyskryminacyjny, bowiem wyklucza podmioty posiadające takie same uprawnienia zawodowe jak jednostki podległe samorządom województwa z dostępu do prac scaleniuowo - wymiennych.

Z uwagi na podnoszoną przez wnioskodawców kwestię nieuzasadnionego ograniczania swobody działalności gospodarczej wskutek dodania art. 3 ust. 4 w/w ustawy przez art. 62 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz.U.04.116.1206 z późn. zm.), należy zauważyć, iż przepis ten obowiązuje dopiero od 8 czerwca 2004 r. W poprzednim stanie prawnym nie występowały ograniczenia podmiotowe w dostępie do prac scaleniuowo -

wymiennych. Na podstawie art. 3 przed wspomnianą nowelizacją możliwe było podejmowanie tych czynności zarówno przez jednostki wykonawcze samorządu województwa tj. Wojewódzkie Biura Geodezji i Terenów Rolnych, jak i prywatne jednostki wykonawcze.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich podnoszone przez wnioskodawców zarzuty odnośnie nieuzasadnionego ograniczania swobody działalności gospodarczej wprowadzonej na skutek przedmiotowej nowelizacji ustawy, zasługują w pełni na uwzględnienie. Nie znajduje bowiem uzasadnienia wprowadzenie takiego zapisu ustawy, iż prace scaleniowo - wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa tylko przy pomocy jednostek organizacyjnych lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań. Należy podnieść, iż uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii, nadawane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 30 lipca 2003 r. w sprawie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii (Dz.U.03.143.1396) posiadają również przedsiębiorcy prywatni. Wyeliminowanie zatem innych podmiotów z przeprowadzania prac scaleniowo - wymiennych, pomimo posiadania przez nich uprawnień zawodowych nadawanych przez Głównego Geodetę Kraju, może być postrzegane jako przejaw dyskryminacji. Kontrowersje wywołuje również rozporządzanie przez samorząd województwa środkami publicznymi, które z uwagi na przepis art. 3 ust. 4 w/w ustawy, przekazywane mogą być tylko podległym jednostkom organizacyjnym, gdyż tylko takie są uprawnione do przeprowadzania prac scaleniowo - wymiennych. Samorząd województwa jest de facto dysponentem i beneficjentem publicznych środków wspólnotowych oraz innych środków publicznych.

Analizując kwestię ewentualnej zasadności ograniczenia wolności działalności gospodarczej wskutek wprowadzenia przez ustawodawcę przepisu art. 3 ust. 4 w/w ustawy można odnieść się do uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 marca 2007r., K 29/06, w którym podniesiono, że takie ograniczenie może być uznane za konstytucyjnie dopuszczalne wówczas, gdy jest uzasadnione potrzebą ochrony innych konstytucyjnych wartości i tylko ze względu na ważny „interes publiczny”. Trybunał Konstytucyjny stwierdził jednak, że „jeżeli osiągnięcie przez ustawodawcę zamierzonego celu jest możliwe przy użyciu środka mniej dolegliwego, pociągającego za sobą mniejsze ograniczenia praw i wolności, to użycie przez ustawodawcę środka znacznie bardziej uciążliwego, prowadzącego do znacznego ograniczenia praw i wolności, wykracza poza to, co jest konieczne w demokratycznym państwie, a tym samym narusza konstytucyjną zasadę proporcjonalności.” Należy podnieść, iż taki zapis ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, a mianowicie wykonywanie prac scaleniowo - wymiennych tylko przez jednostki organizacyjne samorządu województwa oznacza monopol

tych podmiotów na prowadzenie działalności gospodarczej w tym segmencie rynku. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich ustanowienie wyłączności jednostek organizacyjnych samorządu województwa na wykonywanie prac scaleniowo - wymiennych jest ograniczeniem najdalej idącym i nieuzasadnionym.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14., poz. 147) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie zainicjowania prac nad zmianą ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U.03.178.1749 z późn. zm). W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich zasadne jest bowiem rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do wykonywania prac scaleniowo - wymiennych o osoby, które posiadają uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii. W konkluzji proszę o poinformowanie o zajętym przez Pana Ministra stanowisku w niniejszej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich